

Кошелева Н.Г.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Українська інженерно-педагогічна академія*

ХАРАКТЕРИСТИКА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ФАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Актуальність теми дослідження обумовлена сучасними тенденціями розвитку економічної системи України в умовах трансформації. У ринковій економіці інноваційна діяльність підприємств – один із найвагоміших чинників, які дозволяють підприємству посідати стійкі ринкові позиції й отримувати перевагу над конкурентами в тій галузі, яка є сферою комерційних інтересів даного підприємства. Оскільки інноваційну діяльність підприємства можливо визначити як комплексний процес створення, використання й розповсюдження нововведень з метою отримання конкурентних переваг та збільшення прибутковості свого виробництва [4], високої значущості набуває така організація фахової підготовки майбутніх економістів у ВНЗ, яка забезпечує формування їхньої готовності до інноваційної фахової діяльності.

Така готовність є одним із психічних новоутворень у структурі особистості та обов'язково передбачає наявність відповідних ціннісних орієнтацій, які регулюють та спрямовують поведінку і діяльність майбутніх економістів стосовно запровадження й реалізації інновацій у фаховій сфері. Ціннісні орієнтації, соціально-психологічні настанови, ідеали кристалізуються в сенсожиттєві орієнтири, підвалини світоглядної позиції і спрямовують стратегії усвідомленого саморозвитку особистості [1, с. 9].

Мета нашої роботи – надання характеристики провідним цінностям, на яких має базуватися підготовка майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності під час їх навчання у ВНЗ.

Під ціннісною орієнтацією розуміють свідому оцінку явищ та предметів оточуючого світу з точки зору їх значущості для задоволення потреб та інтересів людини. Дослідження цінностей у професійній сфері [3] дозволило сформулювати два умовні блоки.

До першого входять такі цінності професії, як її престижність та поважність, можливість отримувати високу оплату, духовне задоволення, збереження власної індивідуальності. Таке ставлення до майбутньої професії може відігравати важливу роль при її виборі, але є недостатнім для людини, яка прагне стати професіоналом у своїй галузі.

Для фахівця з певним рівнем інноваційної культури крім вказаних характерні також цінності другого блоку. Вони включають прагнення внести в роботу елементи творчості, різноманітності, мати активні соціальні контакти, розвивати себе та досягати певних професійних результатів.

Відзначимо, що найважливішою, в аспекті поставленої проблеми, є особистісна цінність творчості, оскільки інноваційна економічна діяльність має творчий характер і вимагає від майбутніх фахівців здатності генерувати,

розробляти та реалізовувати нововведення (наприклад, нові ефективні методи господарського управління наукою, виробництвом та іншими сферами діяльності через реалізацію функцій прогнозування і планування, фінансування, ціноутворення, мотивації та оплати праці, оцінки результатів діяльності). Саме зазначена цінність має бути покладена в основу цілеспрямованого формування готовності майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності у процесі їх професійної підготовки у ВНЗ засобами інноваційної стратегії освіти. Тобто характер організації навчально-пізнавальної діяльності має змінитися порівняно з традиційними способами навчання: на перший план висуваються творчі і продуктивні завдання, що визначають сенси і мотиви вибору суб'єктів навчання; “занурення” у цілісну систему діяльності передують розчленованому орієнтуванню й відпрацюванню окремих елементів і операцій; завдання побудовані за логікою зростаючої креативності, соціальної значущості, культурної повноцінності отриманих результатів, спонукають до самоорганізації пізнавальної діяльності, до висування нових цілей, до зміни смислових установок, розширюють зону перспективного розвитку майбутніх фахівців [2]. Зазначене сприяє формуванню у структурі особистості майбутніх економістів цінностей набуття нових знань, самовдосконалення, самоосвіти, підвищення професіоналізму, постійного саморозвитку, що є однією з найважливіших засад здійснення інноваційної фахової діяльності, оскільки в умовах ринкової економіки життєвий цикл нововведень є достатньо коротким. Після того як відбудеться перехід нововведення до розряду рядових продуктів, організація, якщо вона і надалі хоче мати конкурентні переваги, обов'язково повинна своєчасно згорнути вже не ефективне нововведення і розпочати впровадження нового, що вимагає від фахівців постійно «тримати руку на пульсі» найсучасніших тенденцій розвитку галузі, ідей конкурентів і ринкового попиту.

Отже, вимоги соціального замовлення на економістів у мінливих умовах сучасного ринкового середовища свідчать про необхідність перебудови вищої економічної освіти на інноваційній основі і, зокрема, з урахуванням ціннісних орієнтирів підготовки майбутніх економістів до інноваційної фахової діяльності.

Список використаних джерел:

1. Коваленко Е.А. Ціннісна природа усвідомленого саморозвитку особистості: соціально-філософський аналіз: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.03 «Соціальна філософія і філософія історії» / Е.А. Коваленко. – Харків, 2005. – 19 с.
2. Козляковський П.А. Психологічні відмінності традиційної й інноваційної стратегії організації освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Npchdu/Pedagogics/2002_7/7-10.pdf
3. Миленкова Р.В. Світоглядні засади формування інноваційної культури майбутніх фахівців [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zavantag.com/docs/611/index-1816406.html>
4. Сутність і структура інноваційної діяльності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/27731/>